

2. Заболотна І.І. Крип'якевич — учень, співробітник, послідовник М. Грушевського // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. № 91-93. 2007. С.145.

3. Ковальчук О.В. Українське народознавство. - К.: Освіта, 1992. - испр. и перераб. / Гл. ред. М.Д. Аксенова. - М.: Аванта, 1999. – 704 с.

Петренко О.І.

Студ. гр. БХФ-2-20

Науковий керівник канд.філософ. наук, доц. Р.В. Множинська
Київський національний університет технологій та дизайну

КОНКОРДИЗМ В. ВИННИЧЕНКА

Метою цієї дослідної роботи є аналіз світоглядної позиції В.Винниченка через призму етики і філософії та висвітлення основних етико-філософських ідей у його творчості – досягнення щастя через єднання людини з природою та суспільством.

Дослідження творчості В. Винниченка з етико-філософської точки зору розпочав Г. Костюк у кінці 1940-х років. Але нещодавно ідея філософії конкордизму, засадою якої є «усуспільнення» людиною самої себе, погодженість її із собою, іншими людьми, з природою набула подальшого розвитку.

Володимир Винниченко – український письменник, публіцист, політичний і державний діяч, автор етико-філософської теорії конкордизму.

Як філософ і мудрець він вважав, що людина з незапам'ятних часів через гріхопадіння порушила властиву їй в нормальному (щасливому) стані рівновагу й «погодження сил» та впала в дискордію (розлад сил), а відтак – в агресієфільство.

«Конкордизмом ми називаємо систему лікування та реорганізації сил сучасного людського організму, сил як фізичних, так і психічних, систему базовану на рівновазі та погодженні тих сил» [4, с. 8].

Гармонія біологічного і духовного є основою концепції конкордизму. Хвороби та нещастя є результатом дисгармонії – відсутності рівноваги та гармонії. А дизкордизм – це духовний дисбаланс сучасного людства. В. Винниченко приходиться до висновку, що все в людині повинно бути узгоджене: «Розлад цих сил між собою всередині нас, або з силами, що поза нами, неодмінно дає те, що ми зevamo нещастям» [4, с. 198].

Увага В. Винниченка до моральних цінностей людини, зокрема до проблем особистого щастя, була викликана умовами його доби: революціями, війнами, соціальними змінами. Будучи також і політичним діячем, він прагнув поєднати мораль, свою громадянську позицію та бачення ідеального державного ладу. Але, незважаючи на це, В.Винниченко був переконаний, що шлях до щастя кожна людина повинна

знайти сама, уникаючи при цьому насильства. Лише внутрішні зміни, саморозвиток та вдосконалення допоможуть людині відшукати справжнє щастя. Але самого індивідуального розвитку недостатньо, потрібні соціальні, економічні та політичні зміни в суспільстві та його свідомості.

Філософ стверджував, що щасливе життя можливе лише тоді, коли воно є гармонійним. Злагода з природою – це найперше, чого повинен досягти кожен. Бо людина не є володарем природи, а лише її частиною.

Також В. Винниченко стверджував, що єдність внутрішнього світу допоможе знайти щастя. «В одному із 13 правил мислитель говорить: «Будь чесним з собою, себто виводь на поверхню свідомості кожен підсвідому думку твою, кожне приховане почуття, не старайся з легкодухості, чи з надмірного егоїзму, чи страху загубити свої звички та втіхи лукавити з собою, не бійся бути правдивим і сміливим сам перед собою». Та чи чесність з собою означає узгодження і задоволення всіх своїх потреб? Коли роблячи щось проти закону та моралі, людина не відчуватиме мук совісті, бо визначила свою межу поза ними? З цього правила випливає, що людина може узгодити не добродійні, далекі від елементарної порядності речі. Тож ця позиція В. Винниченка викликає багато сумнівів» [2, с.98].

Концепція конкордизму є програмою гармонізації суспільства. Вона містить поради та правила, які, на думку В. Винниченка, допоможуть відшукати щастя. Мислитель вірив, що в людині та суспільстві в цілому перемає добро, правда та щастя. Отже, приступаючи до вивчення філософської спадщини будь-якого філософа, необхідно пам'ятати, що вона являє собою не просто зібрання істин, які можна представити у легкій для запам'ятовування формі, а це є динамічним світом понять, ідей і концепцій, проблем, питань і сумнівів.

Література

1. Верстюк В., Осташко Т. Діячі Української Центральної Ради: Біографічний довідник. К., 1998. 245 с.
2. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Київ: Критика, 2009.
3. Зінчук С.С. Володимир Винниченко (1880-1951) // Нові імена в програмі з укр. літ.: Посібник для вчителя. – Д.: Освіта, 1993.
4. Погорілий С. Неопубліковані романи Володимира Винниченка. – Нью-Йорк, 1981.